

sygn.akt I S 36/15

POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w Wydziale I Cywilnym

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSA Roman Sugier

Sędziowie : SA Piotr Wójtowicz

SO -del. Ewa Solecka (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 6 maja 2015 r.

na posiedzeniu niejawnym

skargi K. C. (1)

na przewlekłość postępowania

w sprawie Sądu Okręgowego w Katowicach sygn.akt XVII RC 1309/14

z udziałem Skarbu Państwa- Prezesa Sądu Okręgowego w (...)

postanawia:

oddalić skargę .

UZASADNIENIE

K. C. (1)wniósł 19 marca 2015 r. skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, zarzucając przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w Katowicach, sygn.akt XVII RC 1309/14. Domagał się stwierdzenia, że w przedmiotowej sprawie nastąpiła przewlekłość postępowania i przyznania mu od Skarbu Państwa kwoty 10.000 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnioną zwłokę w rozpoznaniu sprawy.

W uzasadnieniu wskazano, że K. C. (1) wniósł w czerwcu 2014 r. do Sądu Okręgowego w Katowicach pozew o rozwód. Rozprawa główna nie została dotąd wyznaczona. W zakresie merytorycznego rozpoznania sprawy nie została podjęta żadna czynność procesowa. Naruszone zostało prawo powoda do rzetelnego procesu sądowego. Pozostaje on w stanie niepewności. Mimo konieczności orzeczenia o władzy rodzicielskiej nad małoletnią córką stron, nie nastąpiło jeszcze nawet powołanie biegłego czy dopuszczenie dowodu z opinii Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno-Konsultacyjnego.

Prezes Sądu Okręgowego w Katowicach zgłosił swe przystąpienie do sprawy oraz wniósł o oddalenie skargi stwierdzając, że jej zarzuty są nieuzasadnione. Nie miało bowiem miejsca w toku przedmiotowego postępowania zjawisko nieuzasadnionej przewlekłości postępowania w rozumieniu art. 2 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Sąd Apelacyjny ustalił, co następuje:

Dnia 23 czerwca 2014 r. do Sądu Okręgowego w Katowicach wpłynął pozew powoda K. C. (1), w którym domagał się rozwodu bez orzekania o winie.

W dniu 30 czerwca 2014 r. Sędzia referent zarządził doręczenie odpisu pozwu i określił pozwanej termin 14 dni do złożenia odpowiedzi na pozew. Zarządzenie wykonano 1 lipca 2014 r.

Odpowiedź na pozew wpłynęła 11 lipca 2014 r. wraz z wnioskami o zabezpieczenie powództwa dotyczącymi obowiązku alimentacyjnego powoda wobec małoletniego dziecka oraz w przedmiocie kontaktów powoda z małoletnią córką.

Zarządzeniem z 29 lipca 2014 r. zwrócono wniosek o zabezpieczenie powództwa w przedmiocie kontaktów powoda z małoletnią córką albowiem nie został opłacony opłatą stałą, a złożony został przez pełnomocnika. Pełnomocnika powoda zobowiązano do zajęcia stanowiska na piśmie w terminie 14 dni wobec żądania udzielenia rozwodu z wyłącznej winy powoda oraz odnośnie pozostałych żądań pozwanej. Zarządzenie wykonano w dniach 30 lipca 2014 r. i 4 sierpnia 2014 r.

Powód, mimo określonego terminu nie ustosunkował się do odpowiedzi na pozew ani wniosków o zabezpieczenie.

•

W dniu 9 września 2014r. na posiedzeniu niejawnym Sąd udzielił zabezpieczenia roszczenia alimentacyjnego przez uwzględnienie wniosku w całości i zasądził na rzecz małoletniej K. C. (2) po 1.000zł miesięcznie poczynając od 11 lipca 2014 r. Na to postanowienie powód złożył zażalenie, które wpłynęło do Sądu 2 października 2014 r. Odpis zażalenia doręczono pełnomocnikowi pozwanej 14 października 2014 r. 23 października 2014 r. wpłynęła odpowiedź na zażalenie. 27 października 2014 r. akta przesłano do Sądu Apelacyjnego w Katowicach celem rozpoznania zażalenia. Postanowieniem z dnia 6 listopada 2014 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił zażalenie (sygn.akt I ACz 951/14).

Przed zwrotem akt z Sądu Apelacyjnego w Katowicach pełnomocnik powoda w dniu 1 grudnia 2014r. złożył wniosek o zmianę udzielonego zabezpieczenia przez zasądzenie od niego na rzecz małoletniej córki alimentów po 400 zł miesięcznie. W dniu 5 grudnia 2014 r. wpłynęła odpowiedź na wniosek powoda złożona przez pełnomocnika pozwanej. W dniu 13 grudnia 2014 r. akta sprawy zostały zawrócone do Sądu Okręgowego w Katowicach po rozpoznaniu zażalenia powoda na postanowienie z 9 września 2014 r.

Dnia 29 grudnia 2014r. akta sprawy włączono do referatu sędziego, który został delegowany do orzekania w Wydziale XVII. Nowy referent w dniu 2 stycznia 2015r. wydał zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na 4 lutego 2015 r. Strony wezwano do osobistego stawiennictwa.

Na rozprawie 4 lutego 2014 r. po przesłuchaniu stron oddalono wniosek powoda o zmianę zabezpieczenia powództwa. W dniu 10 lutego 2015 r. wpłynął wniosek pełnomocnika powoda o uzasadnienie postanowienia. Uzasadnienie postanowienia wysłano pełnomocnikowi powoda 19 lutego 2015r. Pełnomocnik powoda złożył zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach. Zażalenie wpłynęło 4 marca 2015 r., dnia 20 marca 2015 r. jego odpis wysłano pełnomocnikowi pozwanej. Kolejny termin rozprawy wyznaczony został na dzień 8 maja 2015 r.

Postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2015 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił zażalenie powoda (sygn.akt IACz 317/15).

Sąd Apelacyjny zważył :

Skarga nie zasługiwała na uwzględnienie i jako bezpodstawna podlegała oddaleniu.

Pojęcie przewlekłości postępowania w rozumieniu ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179,poz. 1843) wynika z treści jej art. 2 ust. 1 . Przewlekłość miejsce wówczas , gdy postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia

tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Zgodnie z dyspozycją art. 2 ust. 3 powołanej ustawy, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawikłaności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W kontekście powyższego stwierdzić należy, że w niniejszej sprawie przewlekłość nie miała miejsca.

K. C. (1) wskazał jako przejaw nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu sprawy fakt, iż do chwili wniesienia skargi nie wyznaczono rozprawy. Zarzut ten nie był słuszny. Po pierwsze, skarga wniesiona została w marcu 2015 r., a więc już po tym jak w dniu 4 lutego 2015 r. odbyła się rozprawa sądowa, na której strony zostały przesłuchane i rozpoznany został wniosek powoda o zmianę udzielonego zabezpieczenia. Po drugie, przyczyny z powodu których wcześniej nie wyznaczono rozprawy wynikają z przebiegu postępowania opisanego wyżej, zdeterminowanego działaniami procesowymi samych stron. Decydując o toku postępowania Przewodniczący winien kierować się ekonomią i racjonalnością czynności procesowych. Skierowanie sprawy na rozprawę było niecelowe w sytuacji, gdy z uwagi na podlegające niezwłocznemu rozpoznaniu wnioski w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia, a następnie tok postępowań zażaleniowych - zainicjowanych w obu przypadkach przez wnoszącego skargę - akta sprawy przesyłane były do Sądu Apelacyjnego celem kontroli instancyjnej. Należy zdecydowanie podkreślić, że postępowanie związane z rozpoznaniem wniosków stron, sporządzeniem uzasadnień, dopełnieniem niezbędnych czynności proceduralnych związanych z nadaniem biegu zażaleniom, obrotem akt itp. odbywało się sprawnie, bez nieuzasadnionej zwłoki, co jasno wynika z przedstawionych wyżej ustaleń o toku przedmiotowego procesu. Wniosek taki jest tym bardziej uprawniony, gdy weźmie się pod uwagę, jak duża ilość spraw pozostaje w równoczesnym biegu w decernacie każdego sędziego wydziału cywilno-rodzinnego Sądu Okręgowego w Katowicach. Podkreślić należy, że to zaniechania wnoszącego skargę były przyczyną takich czynności jak zwrot nieopłaconego wniosku o udzielenie zabezpieczenia w przedmiocie kontaktów powoda z małoletnią córką lub spoczywania procesu w bezskutecznym oczekiwaniu na zajęcie przez powoda stanowiska w sprawie w zakreślonym 14-dniowym terminie. Wobec faktu, że pozwana nie zaakceptowała zawartej w pozwie propozycji orzeczenia rozwodu bez orzekania o winie, wezwanie powoda do oświadczenia się w tym przedmiocie i w przedmiocie pozostałych żądań pozwanej było prawidłowym i niezbędnym działaniem. Wyjaśnienie, jakie są stanowiska stron, które kwestie pozostają sporne, jakie wnioski dowodowe zostały złożone, pozwala Sądowi na ustalenie prawidłowej formy i kolejności czynności, zaplanowanie właściwych terminów i czasu trwania rozpraw (adekwatnych np. do ilości świadków), skorelowanych z przeprowadzaniem innych działań, takich jak pozyskiwanie informacji, wywiadów kuratorskich, opinii biegłych itp., co z różnych przyczyn bywa rozciągane w czasie. Chodzi o uniknięcie przypadków, gdy rozprawa musi ulec odroczeniu, gdyż np. nie wpłynęła jeszcze opinia lub konieczna informacja, ewentualnie stanowiska stron dopiero zostały sprecyzowane. Decyzje Sądu w przedmiocie wniosków dowodowych nie mogą być podejmowane bez wcześniejszego ustalenia jakichkolwiek faktów związanych z przedmiotem dowodzenia i bez zapoznania się ze stanowiskami stron (art.227 kpc); zasadą jest także, że dowody przeprowadza się w takiej kolejności, jaką Sąd kierując się swym doświadczeniem zawodowym uzna za właściwą. Dlatego całkowicie chybione były zarzuty wnoszącego skargę o tym, że Sąd powinien był już na obecnym, początkowym etapie postępowania dopuścić dowód z opinii biegłych lub Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno-Konsultacyjnego, mimo, iż nie przesłuchano jeszcze świadków i nie zgromadzono innych dowodów dotyczących sytuacji dziecka stron. Biorąc pod uwagę to, że w sprawie wydane już zostały na posiedzeniach niejawnych cztery postanowienia sądów obu instancji, na rozprawie przesłuchano strony, podjęto szereg czynności związanych z nadaniem biegu zażaleniom, zakreślono stronom terminy na zajęcie stanowiska – twierdzenie skargi jakoby poza zobowiązaniem pozwanej do złożenia odpowiedzi na pozew nie została podjęta żadna czynność procesowa jawi się jako całkowicie bezpodstawne.

Z podanych wyżej względów, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki skargę należało oddalić.